

MUZEJSKO DRUŠTVO
JESENICE

Kosova graščina
Titova 64
64270 Jesenice
Tel.: 064 82-061

DRUŠTVENI ČASOPIS

Leto 1

Jesenice, september 1991

Štev. 3

Urejuje uredniški odbor: Janez Meterc, Joža Varl, Tone Konobelj

---

MUZEJSKO DRUŠTVO JESENICE SREDI BOGATE DEDIŠČINE

Nepoklicno - ljubiteljsko muzejsko delovanje se je na Jesenicah začelo pred dobrimi štiri-desetimi leti. Rezultat tega delovanja je bila ustnaovitev Tehničnega muzeja jeseniške železarne. Sledil je dolgoletni premor, ki smo ga prekinili letos 14. marca, ko smo na ustanovnem občnem zboru, kateremu je prisostvovalo čez 60 udeležencev vseh starosti, ustanovili MUZEJSKO DRUŠTVO JESENICE.

Društvo ima nedvomno svojo potrditev v številnih zbiralcih premične kulturne in naravne dediščine, zapisovalcih zgodovinskih spominov, ki so doslej v občini delovali nepovezano, in v številnih spoštovalcih in občudovalcih dediščine. Potrditev pa tudi v dejstvu, da imamo v jeseniški občini z odloki Skupščine občine doslej razglašeni že 208 naravnih in kulturnih spomenikov, in sicer:

- 128 zgodovinskih spomenikov
- 40 umetnostnih spomenikov
- 21 naravnih spomenikov oz. znamenitosti
- 11 arheoloških spomenikov
- 7 etnoloških spomenikov
- 1 tehnični spomenik (Stara Sava).

Muzejsko delovanje ureja Zakon o naravni in kulturni dediščini, ki zajema nepremičnine, premičnine in njihove skupine, območja in posamezne dele narave, ki imajo za Republiko Slovenijo ali za njena ožja območja kulturno, znanstveno, zgodovinsko ali estetsko vrednost. Po tem zakonu so naravna dediščina "predvsem geološke tvorbe, nahajališča

mineralov in fosilov, geomorfološke oblike, površinski in podzemeljski kraški pojavi, soteske in tesni, ledeniki in oblike ledeniškega delovanja, izviri, slapovi, brzice, jezera, močvirja in barja, potoki in reke z obrežji, morska obala, redki in značilni ekosistemi, življenski prostori rastlinskih in živalskih vrst, reliktna, endemična, redka in značilna rastlinska in živalska vrsta, drevesa, krajinska območja, razgledišča in izletišča, gorski vrhovi, objekti vrtne arhitekture in oblikovane narave".

Kulturna dediščina pa so po zakonu "predvsem predmeti ali skupine predmetov zgodovinskega, arheološkega, umetnostnega, etnološkega, antropološkega in naravoslovnega pomena, ki dokumentirajo zgodovinska dogajanja na Slovenskem; stavbe in drugi predmeti, ki so v zvezi s pomembnimi osebami naše politične in kulturne zgodovine, arhivsko gradivo, arheološka najdišča, arheološke najdbe, umetniška dela in oblikovani izdelki, etnološki predmeti, staro orodje, naprave in stroji, stavbe, skupine ali deli stavb umetnostne, zgodovinske ali tehnične pričevalnosti; naselbinska območja ter stara vaška in mestna jedra".

Gornje navedbe iz zakona nazorno ilustrirajo področja delovanja našega društva in članstva, še zlasti, ker bomo kot muzejska organizacija morali sodelovati pri varovanju dediščine, dajati pobude za posebne ukrepe varstva, opozarjati na vrednote dediščine in oživljati njeno izročilo. Seveda pa bo naše delo na tem področju uspešno le, če bodo vsi člani seznanjeni z v občini razglašeni naravnimi in kulturnimi spomeniki, ki so po zakonu

MUZEJSKO DRUŠTVO JESENICE

pod posebnim družbenim varstvom.

Naše društvo pa vključuje tudi nekaj zbiralcev z bogatimi zbirkami predmetov, ki imajo posebno kulturno, znanstveno, zgodovinsko ali estetsko vrednost. Kot člani društva pa imajo že posebne odgovornosti, ki izhajajo iz Zakona o naravni in kulturni dediščini, ki pa seveda zavezuje tudi neorganizirane zbiralce. V današnji številki Društvenega časopisa zato tudi v celoti objavljamo društven pravilnik o odgovornosti vesti in časti, ki pa zajema tudi odgovornosti nezbiralcev.

NOVE KNJIGE !

JEKLO IN LJUDJE

Oktobra nova številka
jeseniškega zbornika!

JEKLO IN LJUDJE

Prijave na sedežu MD.

PRAVILA MUZEJSKEGA DRUŠTVA JESENICE (IZVLEČKI)

TEMELJNA NAČELA

Muzejsko društvo Jesenice (v nadaljevanju besedila: društvo) na prostovoljni osnovi združuje in povezuje ljubitelje nepremične in premične kulturne dediščine, naravne dediščine, domoznanstva v zgodovinskem, zemljepisnem, narodopisnem in prirodopisnem pogledu. Območje delovanja društva je ozemlje občine Jesenice in območij, ki jih zgodovinski spomin veže na občino. Članstvo tako ni omejeno na občinsko območje.

Društvo s svojo dejavnostjo razširja znanje iz, zgoraj omenjenih področij in pogloblja spomeniško varstveno kulturo, spodbuja zapisovanje zgodovinskega spomina, zbiranje zgodovinskega, tehničnega in etnološkega gradiva, mineralov in okamin, rastlin in živali, fotografij, filmov, video zapisov, starega denarja, značk, kolajn in medalj, znamk, starega orožja in podobno ...

Pri uresničevanju svojih nalog se bo društvo povezovalo z Muzejem jeseniške občine, s kulturnimi društvi in organizacijami, z vzgojnoizobraževalnimi organizacijami, z Zavodom za varstvo naravne in kulturne dediščine, z Arhivom in Gorenjskim muzejem v Kranju ter drugimi strokovnjaki in strokovnimi organizacijami, s turističnimi društvi in drugimi.

NALOGE DRUŠTVA

5. člen

V skladu s temeljnimi načeli društvo svoje naloge uresničuje:

1. s pospeševanjem spomeniškovarstvene kulture, z organizacijo razgovorov, poljudnih in strokovnih predavanj, ekskurzij, razstav in podobno
2. s spodbujanjem zapisovanja krajevne zgodovine iz vseh področij delovanja društva, ki imajo za občino in širši prostor kulturno, znanstveno, zgodovinsko, etnološko, umetniško vrednost
3. s spodbujanjem zbiranja zgodovinskega gradiva navedenega v temeljnih načelih, ki lahko predstavlja pomembno dopolnilno gradivo bodočih stalnih razstav ali privatnih zbirk

MUZEJSKO DRUŠTVO JESENICE

4. z razvijanjem založniške dejavnosti, z izdajanjem jeseniškega zbornika za krajevno zgodovino JEKLO IN LJUDJE, društvenega časopisa in drugih strokovnih in poljudnih publikacij.

ČLANSTVO

8. člen

Članstvo v društvu je prostovoljno. Član društva lahko postane vsak občan, ki je dopolnil 18 let in sprejema ta pravila, se ravna po njih in izrazi željo postati član društva tudi s pisno pristopno izjavo.

Član društva je lahko tudi tuj državljan, če se utemeljeno ugotovi, da bo njegovo delovanje skladno z načeli in nameni društva, navedenimi v teh pravilih.

Društvo ima tudi ustanovne in častne člane.

9. člen

Društvo ima tudi svoj podmladek, ki se lahko v obliki krožkov ali drugih oblik delovanja organizira v okviru vzgojnoizobraževalnih organizacij. Delovanje le-teh se ureja s posebnim poslovníkom.

10. člen

Pravice članov društva so:

- da sodelujejo pri delu društva in organov društva
- da volijo in so voljeni v vse organe društva
- da dajejo predloge in pobude organom društva k delu društva in uresničevanju nalog.

11. člen

Dolžnosti članov so:

- da izvršujejo temeljna načela in druge naloge, ki jih določajo ta pravila in sklepe organov društva
- da varujejo ugled svojega društva, da se udeležujejo občnih zborov in drugih oblik delovanja društva
- da redno plačujejo članarino v višini, ki jo sprejme občni zbor društva

12. člen

Na podlagi predloga upravnega odbora častne članice imenuje in potrdi občni zbor društva.

Ustanovni člani društva - posamezniki ali organizacije - plačujejo enkratno ustanovnino, ki jo določi občni zbor.

13. člen

Članstvo v društvu preneha:

1. s smrtjo
2. z izstopom
3. z izključitvijo, ki jo izreče častno razsodišče

ODGOVORNOST VESTI IN ČASTI

31. člen

Odgovornost vesti in časti častno razsodišče presoja na osnovi zakona o naravni in kulturni dediščini. Častno razsodišče sodi tudi nespoštovanje pravil društva in vsako drugo ravnanje, ki utegne huje prizadeti interese in ugled društva.

32. člen

O prekrških odloča častno razsodišče v popolni sestavi in se ravna po pravilih društva.

33. člen

Častno razsodišče lahko izreče članom društva:

- opomin
- javni opomin
- pogojno izključitev
- izključitev iz društva

O pritožbah na ukrepe častnega razsodišča odloča redni ali izredni občni zbor.

Odgovornosti vesti in časti so opredeljena v pravilniku, ki je sestavni del teh Pravil.

Na osnovi 11., 31., 32. in 33. člena Pravil Muzejskega društva Jesenice, se s tem pravilnikom opredeljuje odgovornosti vesti in časti društva, ki izhajajo iz Pravil društva in Zakona o naravni in kulturni dediščini.

1. člen

Za kršitev odgovornosti vesti in časti članov društva se štejejo:

1. Neizvrševanje dolžnosti, ki izhajajo iz 11. člena Pravil društva.
2. Ravnanje v nasprotju z Zakonom o naravni in kulturni dediščini, zlasti pa:
Če zbiralci naravne dediščine - mineralof, fosilov in drugih naravnih znamenitosti in drugih zgodovinskih posebnosti, ki izpričujejo in ponazarjajo zgodovino na naših tleh - politično zgodovino, zgodovino vojn, socialno zgodovino, zgodovino prometa in trgovine, sodstva, prosvete in kulture, verstva, znanosti in tehnike ter gospodarske zgodovine - ali imajo posebno kulturno, znanstveno, zgodovinsko in estetsko vrednost:
  - a) ne ohranjajo in varujejo svojih zbirk, posameznih skupin ali eksponatov pred nevarnostjo naravnega in človeškega poškodovanja ali uničenja;
  - b) ne dovolijo pooblaščenim organizacijam ali osebam proučevanje, popisovanje ali snemanje zbirk, posameznih skupin ali eksponatov v znanstvene in kulturne namene;
  - c) ne omogočijo pristojni strokovni organizaciji, da bi njihove zbirke, posamezne skupine ali eksponate vključili na razstave;
  - č) če uporabljajo svoje zbirke, posamezne skupine ali eksponate za namene ali način, ki nasprotuje njihovi naravi in pomenu;
  - d) če zbiralci naravne in kulturne dediščine, navedene v prvi alineji točke 2, ob eventualni prodaji le-te ne ponudijo najprej pristojnim organom oziroma strokovnim organizacijam;

- e) če odkriti del naravne in kulturne dediščine, o kateri je utemeljeno domnevati, da ima lastnosti, zaradi katerih bo razglašena za spomenik ali znamenitost, poškoduje ali o najdbi ne obvesti pristojne strokovne organizacije;
- f) ne javlja pristojni strokovni organizaciji ali vodstvu društva o ogroženosti ali poškodbah že razglašene naravne ali kulturne dediščine za spomenik ali znamenitost;
- g) če brez pooblastila pristojnega organa oziroma strokovne organizacije izvaja arheološka izkopavanja ali raziskovanja.

2. člen

O odgovornosti vesti in časti članov društva presoja in odloča častno razsodišče, ki veljavno obravnava in sklepa, kadar so prisotni vsi trije člani.

3. člen

Častno razsodišče glede na kulturno, znanstveno, zgodovinsko in estetsko težo kršitve določil 1. člena članom društva lahko izreče ukrepe:

- opomin
- javni opomin
- pogojno izključitev
- izključitev iz društva

4. člen

Pri izrekanju kazni častno razsodišče upošteva olajševalne in obteževalne okoliščine kršitve, zlasti upošteva, ali je bila kršitev narejena zaradi neznanja oziroma neinformiranosti, ali osebne koristi.

5. člen

Odgovornost vesti in časti se začne s prijavo posameznega člana, upravnega ali nadzornega odbora društva ali s prijavo pristojne strokovne službe. Častno razsodišče mora najkasneje v petnajstih dneh obravnavati zadevo in pred izrekom ukrepa tudi opraviti zaslišanje s prijavljenim članom. Pred zaslišanjem mora častno razsodišče osem dni prej poslati prijavo o kršitvi kršitelju.

MUZEJSKO DRUŠTVO JESENICE

6. člen

O pritožbi, ki jo član lahko vloži na ukrep častnega razsodišča v osmih dneh po izreku ukrepa, določa upravni odbor društva, o izrednih primerih zakonitosti odločitve pa dokončno odloča redni ali izredni občni zbor društva.

7. člen

Upravni odbor društva mora s svojimi dejavnostmi seznanjati člane o vrednotah naravne in kulturne dediščine in o negativnih posledicah kršenja določil 2. člena. Ta pravila pa mora objaviti tudi v svojem Muzejskem časopisu.

8. člen

Pravilnik o odgovornosti vesti in časti je sestavni del Pravil društva, ki so bila sprejeta na občnem zboru društva, 14. marca 1991.

LETNE ČLANARINE:

- 100 din za člane
- 50 din za upokoјence, vojake in študente
- 10 din za dijake in učence

NASLOV DRUŠTVA

Muzejsko društvo Jesenice

64270 JESENICE

Cesta maršala Tita 64

telefon: 064-82-061.

URADNE URE:

vsak dan od 10. do 12. ure in od 16. do 18. ure
razen ob sobotah in nedeljah.

JESENICE PRED PRVO SVETOVNO VOJNO. FOTO FRAN PAVLIN

OBVESTILO

Narodni muzej Ljubljana v času od 6. do 15. septembra v prvem nadstropju Kosove graščine predstavlja razstavo PRIPOVED O PRAZGODOVINSKI HIŠI. Razstava je odprta vsak dan od 10. do 12. in od 17. do 19. ure.

V oktobru 1991 bo umetnostni zgodovinar Ferdo Šerbelj iz Narodne galerije v Ljubljani ob razstavi o cerkvenih platnih z Jesenic pripravil predavanje z diapozitivi na to temo.

ZAHVALA

Muzejsko društvo Jesenice se zahvaljuje gospodu Alojzu Noču, ki je za muzejsko zbirko podaril vojaški daljnogled iz I. svetovne vojne, ki je nedvomno redek in dragocen zgodovinski eksponat in ki bo obogatil gradivo iz tega obdobja.

PROGRAM DEJAVNOSTI MD JESENICE

DO KONCA LETA 1991

PREDAVANJA

Borut Razinger, o mineralih in njihovem zbiranju, 19. septembra

Dušan Prešern, Jesenice na starih razglednicah do I. svetovne vojne (oktober)

Dr. Nada Praprotnik, Botanik Karel Zois, december

IZLETI IN EKSKURZIJE

Ogled skansena pri Mojstrani prazgodovinska hiša (vodstvo prof. E. Kocuvan, Narodni muzej Ljubljana), september

Ogled razstave

KELTI V EVROPI V BENETKAH
september - oktober

900 LET SAMOSTANA ŠENT PAVEL V LABOTSKI

DOLINI V AVSTRIJI

oktober

Opomba: Natančnejše termine bomo sporočili preko radijske postaje Triglav Jesenice.

ADAM Stanislav, Žagarjeva 33, Radovljica;
AMBROŽIČ Janez, Zabreznica 57 a, Žirovnica;
AMBROŽIČ Matjaž, Breznica 32, Žirovnica;
ANDERLIČ Olga, Blejska Dobrava 26 a
BEGUŠ Joža, Moste 11 a, Žirovnica
BEGUŠ Vinko, Zgornji Otok 3, Radovljica
BRATUN Anica, Hrušica 133
ČOP Jaka, Rodine 34, Žirovnica
ČUČNIK Andrej, Breznica 28 a, Žirovnica
ČUŠIN Branko, Cankarjeva 24, Jesenice
DELAVEC Avgust, Delavska 7, Mojstrana
DIMITROV Pavel, Breg 69, Žirovnica
DOLINŠEK Marjan, Cesta 1. maja 78, Jesenice
DVORŠAK David, Bokalova 13, Jesenice
FALETIČ Iva, Žirovnica 79
FELDIN Miro, Rodine 72, Žirovnica
GLOGOVŠEK Jože, V. Svetina 22, Jesenice
HORVAT Brane, Moste 7, Žirovnica
HROVAT Janez, Titova 38, Jesenice
JENKO Janez, Prešernova 21 a, Jesenice
JENSTERLE J. Damjan, Hrušica 58 d
JENSTERLE A. Damjan, Blejska Dobrava 81
KERSNIK Mihael, Delavska 10, Mojstrana
KOKOŠINEK Nataša, Verdnikova 27, Jesenice
KONOBELJ Franc, Titova 89, Jesenice
KONOBELJ Helena, Hrušica 132
KONOBELJ Tone, Hrušica 132
KOVAČIČ Zdravko, Titova 82, Jesenice
KOŽELJ Janez, Titova 12, Jesenice
KRČ Srečko, Bratov Stražišar 13, Jesenice
KRIŽNAR Stanislav, Titova 115, Jesenice
MALENŠEK Andrej, Finžgarjeva 7, Jesenice
MARKEŽ dr. Jernej, Titova 20, Jesenice
MERCER Janez, Zabreznica 37 a, Žirovnica
MRAK Albin, Žirovnica 2 b
NOČ Alojz, Cesta 1. maja 9, Jesenice
NOČ Anton, Janševa 2, Jesenice
NOČ Frančišek, Tomšičeva 38, Jesenice
NOČ Martin, Potoška pot 3, Jesenice
NOČ Tadeja, Janševa 2, Jesenice
NOVAK Mira, Bokalova 8, Jesenice
NOVAK Tomaž, Bokalova 8, Jesenice
NOVOSEL Aleš, Bokalova 15, Jesenice
ODAR Otmar, Pod gozdom 4, Jesenice
OSTERMAN - KERŽAN Slava, Alpska 9, Bled
OZEBEK Konrad, Breg 128, Žirovnica
PALČIČ Janez, Hrušica 53
PESJAK Dani, Svetinova 4, Jesenice
PRAPROTNIK Nada, Moste 7, Žirovnica
PERKO Vencelj, Gregorčičeva 11, Ljubljana
PERKO Breda, Pod Vrbami 55, Ljubljana
PREŠER N Dušan, Titova 3, Jesenice
PRETNAR Mato, Titova 41, Jesenice
PRETNAR Matevž, Titova 41, Jesenice
PRETNAR Vitomir, Smokuč 75, Žirovnica
RAZINGER Borut, Hrušica 130
SAGADIN Milan, Župančičeva 39, Kranj
SOKLIČ Boštjan, Žirovnica 62 a
SVOLJŠAK Drago, Ledine 23, Nova Gorica
ŠALAMON Nada, Bezje 10, Kranjska gora
TAVČAR Anton, Žirovnica 15
TORKAR - TAHIR Zdenka, Titova 62, Jesenice
TROJAR Izidor, Titova 3, Jesenice
VALIČ Andrej, Žanova 22, Kranj
VARL Joža, Titova 87, Jesenice
VIDMAR Romana, Žerjavac 7, Jesenice
ZUPAN Janez, Zabreznica 10, Žirovnica
ZUPANC Andrej, Titova 47, Jesenice
ŽERJAV Anton, Kosova 2, Jesenice
Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine (ZVNKD), Tomšičeva 44, Kranj